

# Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

## KARTA PRZEDMIOTU

### Dane ogólne:

|                            |                                                    |
|----------------------------|----------------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu:          | Podstawy kompozycji                                |
| Okres ważności karty:      | IA_EA_P_I_(2021-2024)                              |
| Forma kształcenia:         | Studia licencjackie                                |
| Forma studiów:             | stacjonarne                                        |
| Profil studiów:            | praktyczny                                         |
| Kierunek studiów:          | Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych |
| Specjalność/Specjalizacja: |                                                    |

### Przedmiot realizowany:

| Rok   | Semestr | Rodzaj zajęć | Liczba godzin | Wartość % zajęć | Rygor zaliczenia   | ECTS |
|-------|---------|--------------|---------------|-----------------|--------------------|------|
| 1     | 1       | prac art     | 30            | 100             | zaliczenie z oceną | 3    |
|       |         | wyk          | 15            | 0               | zaliczenie         |      |
| Razem |         |              | 45            |                 |                    | 3    |

|                                                                        |                                                        |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| Jednostka prowadząca przedmiot:                                        | Instytut Architektury                                  |
| Koordynator:                                                           | Wiesława Ostrowska                                     |
| Prowadzący zajęcia:                                                    | dr Wiesława Ostrowska                                  |
| Moduł, grupa przedmiotów:                                              | D. PRZEDMIOTY ARTYSTYCZNE                              |
| Status przedmiotu:                                                     | obowiązkowy                                            |
| Język wykładowy:                                                       | semestr: 1 - polski                                    |
| Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej | sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki (wiodąca) |

### Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pz - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

### Dane merytoryczne

#### Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:

Przed rozpoczęciem zajęć student powinien posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie elementarnych zasad zapisu plastycznego. Ponieważ zajęcia rozpoczynają się w pierwszym semestrze studiów zakłada się równoległą realizację zadań plastycznych związanych z umiejętnością plastycznego zapisu w zakresie rysunku oraz zapisu z wykorzystaniem komputerowych programów graficznych. Wskazane jest ćwiczenie elementarnych umiejętności warsztatowych w zakresie prostych działań plastycznych (cięcie, klejenie, pokrywanie płaszczyzny farbą itp.) z wykorzystaniem adekwatnych narzędzi.

#### Cel przedmiotu

Przedmiot Podstawy kompozycji daje studentowi możliwość zapoznania się z podstawowym alfabetem zapisu plastycznego związanego z zagadnieniami kompozycji na płaszczyźnie. Celem przedmiotu jest wyposażenie studenta w umiejętności tworzenia różnorodnych kompozycji na płaszczyźnie poprzez multiplikację opracowanego modułu w zapisie z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu. Realizacja przedmiotu: Podstawy kompozycji daje studentowi możliwość zapoznania się z podstawowymi zasadami organizacji płaszczyzny o określonym charakterze (statyczne, dynamiczne itd.), z uwzględnieniem różnorodnych możliwości zmiany charakteru kompozycji w zależności od porządku zakomponowania na płaszczyźnie elementów składowych - modułów. Celem przedmiotu jest również rozwijanie umiejętności logicznego myślenia oraz analizy kompozycji obrazu.

| Szczegółowe efekty uczenia się                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                            |                                                    |                                                 |                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Lp.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Opis efektu uczenia się                                                                                                                                                    | Metoda realizacji efektów uczenia się              | Metody sprawdzenia efektu uczenia się           | Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów |
| 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Zna i rozumie podstawowe elementy, rodzaje i zasady kompozycji na płaszczyźnie, zna podstawową terminologię z zakresu przedmiotu                                           | M4 (Pokaz), M3 (Wykład konwersatoryjny)            | Korekta artystyczna                             | K_W08, K_W01                                                    |
| 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Potrafi opracować wybraną kompozycję w zapisie linearnym, walorowym, z zastosowaniem barw podstawowych oraz w pełnej gamie kolorystycznej.                                 | M2 (Projekt artystyczny), M1 (Rozmowa dydaktyczna) | Obserwacja, ocena projektu, Korekta artystyczna | K_U01, K_U05, K_U02                                             |
| 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Potrafi w kompozycjach zastosować adekwatne do idei koncepcji środki artystycznego wyrazu oraz właściwe techniki plastyczne.                                               | M2 (Projekt artystyczny), M1 (Rozmowa dydaktyczna) | Obserwacja, ocena projektu, Korekta artystyczna | K_U03, K_U04, K_U06                                             |
| 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Potrafi dokonać świadomej interpretacji różnorodnych rzeczywistości, jako źródeł inspiracji i kreacji, wykorzystując swoje naturalne predyspozycje twórcze.                | M2 (Projekt artystyczny), M1 (Rozmowa dydaktyczna) | Obserwacja, ocena projektu, Korekta artystyczna | K_U07, K_U08                                                    |
| 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Jest gotów do samooceny - komentarza odnośnie własnej realizacji plastycznej w kontekście założeń realizacji ćwiczenia (wskazując silne i słabe aspekty finalnego efektu). | M1 (Rozmowa dydaktyczna)                           | Korekta artystyczna                             | K_K04                                                           |
| <b>Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                            |                                                    |                                                 |                                                                 |
| <p>Projekt artystyczny (M2 - Student realizuje cykl prac artystycznych zgodnie z realizowanym tematem na zajęciach. Praca studenta obejmuje zarówno projekt, jak i wykonanie prac zgodnie z założeniami zadania.), Pokaz (M4 - Pokaz), Rozmowa dydaktyczna (M1 - Korekta artystyczna daje studentowi możliwość weryfikacji własnych zamierzeń twórczych i projektowych. Prowadzący poprzez korektę wskazuje studentowi możliwości różnych konwencji twórczych i projektowych oraz możliwości eksperymentowania. Prowadzący realizuje indywidualne korekty artystyczne, dające studentowi możliwość podejmowania właściwych decyzji zarówno projektowych, jak i artystycznych. Każdy etap pracy studenta podlega szczegółowej korekcie. Prowadzący w korekcie wskazuje konieczność wprowadzenia zmian w celu wyeliminowania błędów zarówno koncepcyjnych, jak i błędów formalnych. Dzięki korekcie student może dokonać szeregu poprawek i uzupełnień w celu opracowania projektu na zadawalającym poziomie. Prowadzący w trakcie korekt artystycznych weryfikuje umiejętność samooceny studenta, a tym samym jego świadomość plastyczną.), Wykład konwersatoryjny (M3 - Wyjaśnienie zagadnień kompozycyjnych)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                            |                                                    |                                                 |                                                                 |
| <b>Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                            |                                                    |                                                 |                                                                 |
| <p><b>wiedza:</b></p> <p>Korekta artystyczna (Korekta artystyczna daje studentowi możliwość weryfikacji własnych zamierzeń twórczych i projektowych. Prowadzący poprzez korektę wskazuje studentowi możliwości różnych konwencji twórczych i projektowych oraz możliwości eksperymentowania. Prowadzący realizuje indywidualne korekty artystyczne, dające studentowi możliwość podejmowania właściwych decyzji zarówno projektowych, jak i artystycznych. Każdy etap pracy studenta podlega szczegółowej korekcie. Prowadzący w korekcie wskazuje konieczność wprowadzenia zmian w celu wyeliminowania błędów zarówno koncepcyjnych, jak i błędów formalnych. Dzięki korekcie student może dokonać szeregu poprawek i uzupełnień w celu opracowania projektu na zadawalającym poziomie. Prowadzący w trakcie korekt artystycznych weryfikuje umiejętność samooceny studenta, a tym samym jego świadomość plastyczną.)</p> <p><b>umiejętności:</b></p> <p>Obserwacja (Obserwacja postępów realizowanego zadania)</p> <p>Korekta artystyczna (Korekta artystyczna daje studentowi możliwość weryfikacji własnych zamierzeń twórczych i projektowych. Prowadzący poprzez korektę wskazuje studentowi możliwości różnych konwencji twórczych i projektowych oraz możliwości eksperymentowania. Prowadzący realizuje indywidualne korekty artystyczne, dające studentowi możliwość podejmowania właściwych decyzji zarówno projektowych, jak i artystycznych. Każdy etap pracy studenta podlega szczegółowej korekcie. Prowadzący w korekcie wskazuje konieczność wprowadzenia zmian w celu wyeliminowania błędów zarówno koncepcyjnych, jak i błędów formalnych. Dzięki korekcie student może dokonać szeregu poprawek i uzupełnień w celu opracowania projektu na zadawalającym poziomie. Prowadzący w trakcie korekt artystycznych weryfikuje umiejętność samooceny studenta, a tym samym jego świadomość plastyczną.)</p> <p>ocena projektu (Student realizuje projekt zgodnie z przedstawionymi założeniami wykorzystując również wiedzę z wykładów. Prowadzący analizuje projekt w kontekście stopnia realizacji założeń ćwiczenia. Ocenia jakość wykonania projektu. Bierze pod uwagę aktywność na zajęciach i komentarz autora.)</p> <p><b>kompetencje społeczne:</b></p> <p>Korekta artystyczna (Korekta artystyczna daje studentowi możliwość weryfikacji własnych zamierzeń twórczych i projektowych. Prowadzący poprzez korektę wskazuje studentowi możliwości różnych konwencji twórczych i projektowych oraz możliwości eksperymentowania. Prowadzący realizuje indywidualne korekty artystyczne, dające studentowi możliwość podejmowania właściwych decyzji zarówno projektowych, jak i artystycznych. Każdy etap pracy studenta podlega szczegółowej korekcie. Prowadzący w korekcie wskazuje konieczność wprowadzenia zmian w celu wyeliminowania błędów zarówno koncepcyjnych, jak i błędów formalnych. Dzięki korekcie student może dokonać szeregu poprawek i uzupełnień w celu opracowania projektu na zadawalającym poziomie. Prowadzący w trakcie korekt artystycznych weryfikuje umiejętność samooceny studenta, a tym samym jego świadomość plastyczną.)</p> |                                                                                                                                                                            |                                                    |                                                 |                                                                 |
| <b>Warunki zaliczenia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                            |                                                    |                                                 |                                                                 |
| Aktywna praca na zajęciach. Realizacja projektu/dzieła artystycznego zgodnie z przyjętymi założeniami. Każdy student realizuje cykl prac na określony temat z zastosowaniem wiedzy z wykładów. Opracowanie prezentacji zrealizowanego projektu. W ocenie stosuje się system ocen cząstkowych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                            |                                                    |                                                 |                                                                 |

| Treści Kształcenia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Liczba godzin |
| <b>Semestr: 1</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| Forma zajęć: wykład                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |               |
| <p>Podstawy kompozycji.</p> <p>Zapoznanie studentów z następującymi zagadnieniami:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rodzaje kompozycji wraz z analizą przykładów</li> <li>2. Podstawowe elementy kompozycji.</li> <li>3. Środek geometryczny, środek optyczny.</li> <li>4. Napięcia w kompozycji.</li> <li>5. Złoty podział, trójpodział.</li> <li>6. Wizualne oddziaływanie. Kontrast, cecha, struktura.</li> <li>7. Analiza struktur wizualnych w obrazach. Płaskość i przestrzenność.</li> <li>8. Siatki modułowe - zasady i przykłady.</li> <li>9. Kompozycja w projektowaniu graficznym.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 15            |
| Forma zajęć: pracownia artystyczna                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |               |
| <p>Kompozycja na płaszczyźnie.</p> <p>Treści programowe obejmują następujące zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rodzaje kompozycji na płaszczyźnie,</li> <li>- zasady organizowania płaszczyzny w oparciu o podział płaszczyzny z wykorzystaniem linii prostej (pionowej i poziomej), diagonalnej (przekątnej), oraz łuku,</li> <li>- opracowanie modułu z wykorzystaniem wyżej wymienionych elementów,</li> <li>- tworzenie kompozycji (statycznych, dynamicznych, zamkniętych, otwartych itd. ) w oparciu o przekształcenia, multiplikacje modułu, głównego motywu kompozycji,</li> <li>- opracowanie kompozycji w wersji linearnej, kontrastowe (biel i czerń), walorowej, z wykorzystaniem barw podstawowych oraz z wykorzystaniem nieograniczonej palety koloru,</li> <li>- umiejętne operowanie środkami plastycznymi (linia, walor, barwa, kolor) dla uzyskania określonego efektu (dynamiki, statyki, przestrzeni, światła).</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 30            |
| <b>Literatura</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| <b>Podstawowa</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| <p><b>John Gage, Kolor i kultura: teoria i znaczenie koloru od antyku do abstrakcji, Towarzystwo Autorów i Prac Naukowych Universitas, Waesza 2008</b> - Wszystkie możliwe aspekty tego tematu rozważa John Gage w swojej nowatorskiej analizie koloru w kulturze Zachodu od czasów starożytnej Grecji do końca XX wieku. Opisuje pierwsze teorie koloru sformułowane przez filozofów od Demokryta do Arystotelesa, kontynuowane potem przez starożytnych Rzymian oraz ich renesansowych następców i kolejne próby systematycznej organizacji koloru lub obdarzania go mocą symboliczną. Odśladanie przed nami znaczenie religijne koloru i jego rolę w heraldyce. Przygląda się Newtonowskiej analizie spektralnej, którą w XIX wieku podjęli artyści, na przykład Seurat; śledzi oddziaływanie teorii koloru Goethego, rozważa też niezwykle teorie i praktyki prowadzące do zespolenia koloru i muzyki czy przekształcenia koloru w autonomiczny język abstrakcyjny.</p> <p><b>Wiek XX</b> nazywano często okresem ostatecznego uniezależnienia się koloru. W książce mamy pierwszą próbę analizy, co takie roszczenie oznacza; mamy też propozycję odpowiedzi na wiele odwiecznych pytań na temat roli koloru w sztuce i myśli Zachodu.</p> <p><b>Książka</b> zainteresuje artystów, historyków sztuki i kultury, psychologów, lingwistów i wszystkich innych zafascynowanych tym nieuniknionym i niezwykle sugestywnym elementem naszych wrażeń zmysłowych.</p> |               |
| <p><b>Rudolf Arnheim, Sztuka i percepcja wzrokowa, Słowo, obraz, terytoria, Warszawa 2004</b> - Doskonała publikacja z zakresu percepcji wzrokowej i zasad kompozycji.</p> <p><b>Publikacja</b> obejmuje doskonale opracowane treści opisujących relację sztuka - psychologia z koncentracją na percepcji wzrokowej, w tym percepcję przestrzeni.</p> <p><b>Sztuka i percepcja</b> wzrokowa mówi o procesie percepcji w ujęciu psychologicznym i opisuje jak oko percypującego organizuje postrzegany materiał w odniesieniu do psychologicznych uwarunkowań.</p> <p><b>Na stronie</b> wydawnictwa czytamy: „Oczywiste stało się, że cechy, którymi wyróżnia się praca myśliciela i artysty, charakteryzują każdą czynność umysłu. Także psychologowie zaczęli dostrzegać, że fakt ten nie jest przypadkowy: różne zdolności umysłu podlegają tym samym prawom, ponieważ umysł zawsze działa jako całość. Każde postrzeganie jest również myśleniem, każde rozumowanie - intuicją, każda obserwacja - odkryciem.” R. Arnheim „W Ego i Id Freud argumentował, że proces myślowy, nie mówiąc nic o świadomej intelektualnej pracy, nie może istnieć w niesforności doświadczenia wizualnego. Rudolf Arnheim pokazał nam nie tylko jak błędne było to przekonanie, ułożył gramatykę form z niezwykle ostrością i nauczył nas jak ją odczytywać.”</p>                                                                                                                    |               |
| <p><b>Sheybal Stanisław, Kompozycja plastyczna - podstawowe zasady, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1964</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |

**Władysław Strzemiński, Teoria widzenia, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1974** - Sztuka i percepcja wzrokowa to autorskie opracowanie Władysława Strzemińskiego traktujące o zmianie sposobów widzenia na przestrzeni wieków oraz zmianie formy plastycznej.

Na stronie Muzeum Sztuki Współczesnej w Łodzi czytamy:

Teoria widzenia to owoc długoletniej refleksji Strzemińskiego i niezwykle świadectwo teoretycznej świadomości artysty, który na trwałe wpłynął na rozwój sztuk plastycznych. To dzieło, które uczy patrzeć na zmiany artystycznej percepcji w czasie, wyjaśnia zależności między ewolucją społeczeństwa a zmianami zachodzącymi w sztuce. Jak podkreśla prof. Iwona Łuba, Teoria widzenia definiuje świadome widzenie oraz ukazuje jego przemiany pod wpływem różnorodnych czynników kulturowych i cywilizacyjnych, wskazując równocześnie na wzajemność oddziaływania.

**Uzupełniająca**

**Adrian Frutiger, Człowiek i jego znaki, Wydawnictwo DO, Warszawa 2003** - Wspaniałe dzieło Adriana Frutigera o historii znaków, które są wytworem cywilizacyjnym na przestrzeni wieków. Książka Adriana Frutigera Człowiek i jego znaki to kompendium wiedzy nie tylko dla studentów grafiki i osób zajmujących się projektowaniem. Jest to pozycja, która zainteresuje również architektów, psychologów, historyków sztuki, etnologów i socjologów.

| Sposób określenia liczby punktów ECTS                              |                               |      |
|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------|
| Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się | Obciążenia studenta [w godz.] |      |
| Zajęcia dydaktyczne                                                | 45                            |      |
| Samokształcenie                                                    | 0                             |      |
| Praca własna studenta                                              | 30                            |      |
| Sumaryczne obciążenie pracą studenta                               | 75                            |      |
| Liczba punktów ECTS                                                |                               |      |
| Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu                | 3                             |      |
| Bezpośredni kontakt z nauczycielem                                 | L. godzin                     | ECTS |
|                                                                    | 45                            | 1,8  |

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.